

Laaja hyvinvointikertomus 2021-2024

Hyvinvoinnin ja osallisuuden jaosto 11.12.2025 § 26

Valmistelu ja lisätiedot Hyvinvointikoordinaattori Soile Törrönen soile.torronen[at]orimattila.fi

Laaja hyvinvointikertomus on lakisääteinen dokumentti, jonka avulla seurataan Laajan hyvinvointisuunnitelman toteutumista. Laaja hyvinvointikertomus laaditaan kerran valtuustokaudessa, meneillään olevan valtuustokauden lopussa tai viimeistään seuraavan valtuustokauden ensimmäisellä puoliskolla. Laajassa hyvinvointikertomuksessa tehdään koonti kaikkien Laajassa hyvinvointisuunnitelmassa mainittujen toimenpiteiden toteumasta asetetun mittariston valossa.

Hyvinvointi- ja osallisuusjaosto lähetti Orimattilan laajan hyvinvointikertomuksen lausunnoille kokouksessaan 11.9.2029 § 9. Lausuntoa pyydettiin kaupungin eri toimialoilta, valiokunnilta, kaupungin vaikuttamistoimielimiltä (NUVA, Vanhus- ja vammaisneuvosto) ja aluekumppanuspöydiltä. Määräaikaan 24.11.2025 mennessä kirjaamon kautta lausuntonsa antoi:

- Keskustan aluekumppanuspöytä
- Itäinen aluekumppanuspöytä
- Nuorisovaltuusto
- Sivistystoimiala ja sivistysvaliokunta
- Elinvoimatoimiala ja elinvoimavaliokunta

Hyte-ohjausryhmä antoi lausuntonsa kokouksessaan 11.11.2025.

Laaja hyvinvointikertomuksen arviointiosuus käsiteltiin Vanhus- ja vammaisneuvostossa 17.10.2025 ja neuvostolla oli mahdollisuus antaa palautetta kertomukseen tässä tilaisuudessa. Sama työskentely tehtiin Nuorisovaltuuston kanssa. Kuntalaisilta kysyttiin hyvinvointikertomusta varten tietoja syksyllä 2025 teetetyssä osallisuus- ja hyvinvointikyselyssä, jossa kerättiin kuntalaisten ajatuksia siitä mitkä asiat Orimattilassa ovat tukeneet hyvinvointiasi viimeisten neljän vuoden aikana. Nuoria orimattilalaisia osallistettiin hyvinvointikertomuksen laatimiseen Taiteiden illassa 17.9.2025 nuorille teetetyn kyselyn kautta. Siinä kartoitettiin lyhyesti mikä tapahtuma, toiminta, asia tai tila toteutui vastaajan mielestä hyvin viime vuosina Orimattilassa.

Hyvinvointikertomuksen luonnosta tarkennettiin ja korjattiin lausuntokierroksella saadun palautteen perusteella. Hyvinvointikertomus esitellään kokouksessa.

Yritysvaikutusten arviointi

Myönteinen vaikutus	positiivinen 3	neutraali 2	negatiivinen 1	Kielteinen vaikutus
Edistää yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa		x		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa
Lisää Orimattilan vetovoimatekijöitä		x		Vähentää Orimattilan vetovoimatekijöitä
Vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja aluetalouteen		x		Ei työllisyys- tai aluetalousvaikutuksia
Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin		x		Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kalle Larsson

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja osallisuuden jaosto käsittelee hyvinvointikertomuksen vuosilta 2021-2024 ja lähettää sen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Päätös Hyvinvoinnin ja osallisuuden jaosto käsitteli laajan hyvinvointikertomuksen vuosilta 2021-2024 ja lähetti sen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Kaupunginhallitus 09.02.2026 § 50

Valmistelu ja lisätiedot Hyvinvointikoordinaattori Soile Törrönen soile.torronen[at]orimattila.fi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä (kuntalaki 410/2015). Väestön hyvinvoinnin edistämisestä ja sen vastuista säädetään myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa (612/2021 6§). Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on lisäksi myös kuntien ja hyvinvointialueiden yhteinen tehtävä (Finlex 612/2021 §6 §7).

Orimattilan Laaja hyvinvointikertomus kuvaa orimattilalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilaa sekä kaupungissa tehtyä hyte-työtä vuosina 2021–2024 sekä arvioi voimassa olevan Laajan hyvinvointisuunnitelman toteutumista näinä vuosina. Orimattilan laaja hyvinvointisuunnitelma 2022-2026:ssa todetaan, että

hyvinvointikertomus valmistellaan kerran valtuustokaudessa, meneillään olevan valtuustokauden lopussa tai viimeistään seuraavan valtuustokauden ensimmäisellä puoliskolla. Laajassa hyvinvointikertomuksessa tehdään koonti kaikkien suunnitelmassa mainittujen toimenpiteiden toteumasta ja muutoksista mittaristossa. Käsiteltävä laaja hyvinvointikertomus koskee vuosia 2021–2024, joista indikaattoritieto oli kerättävissä hyvinvointikertomuksen kirjoitusvaiheessa.

Arvioitavalla ajanjaksolla (2021-2024) hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuuhenkilöt kunnassa vaihtuivat useaan kertaan mikä näkyi hyte-työn koordinoinnin ja tiedon siirtymisen haasteina. Ajanjaksolle sijoittui myös koronapandemia ja vuonna 2022 käynnistynyt Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, mikä näkyi Orimattilassa kasvavana turvapaikanhakijoiden määränä. Työllisyys- ja kotoutumispalvelut siirtyivät valtiolta kuntien hoidettavaksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023.

Orimattilalaisten hyvinvoinnissa ja terveydessä tapahtui vuosina 2021–2024 paljon hyvää. Ala- ja yläkouluikäisten lasten ja nuorten osalta päihdekokeilut ja humalajuominen vähentyivät ja raittiiden nuorten osuus kasvoi. Lasten ylipaino kääntyi laskuun. Yläkouluikäisillä oli mahdollisuus keskustella mieltä painavista asioista aikuisten kanssa ja kouluterveyden huollosta nuoret kokivat saavansa apua. Työikäisten ja yli 65-vuotiaiden tupakointi ja nuuskaaminen väheni ja päivittäin tupakoivien 65-vuotta täyttäneiden määrä laski. Aikuiset kokivat oman alkoholinkäytön olevan paremmin hallinnassa kuin muualla Päijät-Hämeessä. Huolestuttavaa ajanjaksolla oli muun muassa lasten ja nuorten yksinäisyyden sekä vanhempien ja huoltajien henkisen ja fyysisen väkivallan lisääntyminen lasta kohtaan sekä nuorten syrjäytyminen.

Laajassa hyvinvointikertomuksessa arvioitiin myös Päijät-Hämeen hyte-kärkien toteutumista (mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys, elinvoima ja arjen turvallisuus). Hyte-kärkien pohjalta laadituista 40:stä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteestä toteutui 18 eli 45 %:a toimenpiteistä toteutui kokonaan, 30 %:a toteutui osittain ja 25 % toimenpiteistä ei toteutunut.

Nostoja jatkon hyte-työhön sekä seuraavaa hyvinvointisuunnitelmaa ajatellen olivat vanhemmuuden tuen tarve, kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisy, huoli työttömyydestä valtakunnallisesti, osallisuuden vahvistaminen, turvallisuussuunnitelman laatiminen sekä erityisryhmien muistaminen jatkon hyte-työssä.

Yritysvaikutusten arviointi

Myönteinen vaikutus	positiivinen 3	neutraali 2	negatiivinen 1	Kielteinen vaikutus
Edistää yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa		x		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa
Lisää Orimattilan vetovoimatekijöitä		x		Vähentää Orimattilan vetovoimatekijöitä
Vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja aluetalouteen		x		Ei työllisyys- tai aluetalousvaikutuksia
Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin		x		Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kalle Larsson

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus käsittelee hyvinvointikertomuksen vuosilta 2021-2024 ja lähettää sen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös Kaupunginhallitus käsitteli hyvinvointikertomuksen vuosilta 2021-2024 ja päätti lähettää sen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Toimivalta kuntalaki § 39

Jakelu valtuusto